

STERILISATIE ADVIESBRIEF

Heeft u geen fokplannen met uw hond dan is het voor de gezondheid van uw hond het verstandigst om haar te laten steriliseren. Op internet kunt u een veelheid aan informatie vinden over loopsheid en sterilisatie die elkaar met regelmaat tegenspreekt en ervoor kan zorgen dat u door de bomen het bos niet meer ziet. Deze brief biedt u daarom de juiste, diergeneeskundige, informatie.

Cyclus van de teef

De eerste loopsheid van de teef treedt meestal rond 6-9 maanden leeftijd op. Zeker bij grotere rassen kan het echter zijn dat het (veel) later optreedt (tot zelfs 18-24 maanden leeftijd). De eerste fase van loopsheid kenmerkt zich door een gezwollen vulva, rode uitvloeijing uit de vulva (die soms niet opvalt als de teef zich frequent schoonlikt!) en gedragsveranderingen waaronder onrust, humeurigheid en minder goed luisteren. Daarnaast tonen reutjes duidelijk interesse, maar is er nog geen dekbereidheid van het teefje. Deze fase duurt gemiddeld 9 dagen (3-17 dagen). Tijdens de tweede fase van de loopsheid die meestal ook een dag of 9 (3-21 dagen) aanhoudt, verandert de uitvloeijing iets van kleur en wordt deze helderder. De teef is in deze periode dekbereid en zal blijven staan en haar staart opzij houden bij toenadering van een reu. Dit is de fase waarin de eisprong optreedt. Na de loopsheid treedt een fase op die 2 maanden aanhoudt en waarin soms schijndracht wordt gezien. Na deze periode treedt een rustfase van enkele maanden op, voordat de volgende loopsheid optreedt. Op enkele rassen na die slechts 1x per jaar loops zijn, hebben de meeste honden 2 cycli per jaar.

VOORDELEN

Gesteriliseerde teven leiden een langer en een gezonder leven dan ongestriliseerde teven! Onderstaand een uitleg over de belangrijkste redenen voor sterilisatie:

Melkkliertumoren en baarmoederontsteking

Vrouwelijke hormonen leiden bij veel teven tot de ontwikkeling van melkkliertumoren. Hoe eerder een teefje wordt gesteriliseerd, hoe kleiner het risico op melkkliertumoren.

De cycli van hormonen bij ongestriliseerde teven leiden daarnaast op den duur tot veranderingen in de baarmoeder, waardoor deze veel gevoeliger wordt voor infectie. Het gevolg is een groot risico op een ernstige baarmoederontsteking, die alleen kan worden behandeld door middel van een spoedoperatie waarbij de gehele baarmoeder wordt verwijderd. Sterilisatie van een teef voorkomt baarmoederontsteking.

Bij ongestriliseerde teven, gemeten tot een leeftijd van 10 jaar oud, is aangetoond dat maar liefst 30% melkkliertumoren en/of een baarmoederontsteking ontwikkelt! Zou er gekeken zijn naar teven tot een leeftijd van bijvoorbeeld 12 of 14 jaar, dan zou dit percentage nog vele malen hoger zijn. Ongestriliseerde teven van grote hondensrassen hebben zelfs een nog veel grotere kans - ongeveer 60-75% !! - op de ontwikkeling van melkkliertumoren en/of baarmoederontsteking. Alle redenen dus om uw hond te laten steriliseren.

Suikerziekte

De hormoonspiegels tijdens de cycli van ongestriliseerde teven kunnen leiden tot suikerziekte. Deze aandoening treedt meestal voor het eerst vanaf een aantal weken na de loopsheid op en wordt onder andere gekenmerkt door veel drinken en veel plassen. Gesteriliseerde teven lopen het risico op deze hormoon-gerelateerde suikerziekte niet!

Loopsheid, schijndracht en ongewenste dracht

Door een hond te laten steriliseren treedt loopsheid, met bijbehorende ongemakken voor u en uw hond, niet meer op. Daarnaast behoort ook schijndracht na sterilisatie tot de verleden tijd. Tot slot voorkomt u ongewenste dekking en daarmee dracht en puppy's. Indien u geen fokplannen heeft is sterilisatie dan ook een verstandige keus.

NADELEN

Sterilisatie van een teef kent ook enkele nadelen, waarvan het goed is om op de hoogte te zijn. Sterilisatie leidt echter, ondanks deze nadelen, toch tot een langer en gezonder leven van uw hond en is dan ook absoluut te prefereren boven het niet laten steriliseren.

Urine-incontinentie

De sluitspier van de blaas kan als gevolg van de sterilisatie minder goed gaan functioneren, waardoor in meer of mindere mate urine-incontinentie kan ontstaan. Dit kan direct na de operatie optreden, maar ook pas vele jaren later. Er bestaat medicatie om de sluitspier van de blaas beter te laten functioneren.

Het is lastig om exact te voorspellen hoe groot het risico op deze complicatie is voor uw hond, maar er zijn enkele risicofactoren bekend:

- Het risico op incontinentie stijgt flink in geval van overgewicht! Deze risicofactor heeft u gelukkig zelf in de hand.
- Hondenrassen met een volwassen lichaamsgewicht boven de 20 kilogram hebben een beduidend grotere kans op urine-incontinentie na sterilisatie dan kleinere hondenrassen. Door tevens die in deze categorie vallen pas te steriliseren ná de eerste loopsheid wordt dit risico gereduceerd.
- **Afgezien van het lichaamsgewicht hebben enkele hondenrassen een verhoogde kans op de ontwikkeling van incontinentie na sterilisatie. Dit zijn onder andere de Boxer, Dwergpoedel, Rottweiler, Dobermann, Riezenschnautzer, Ierse Setter, Bobtail en Weimaraner. Voor deze honden geldt dat het verstandig is om 3 maanden na de eerste loopsheid de sterilisatie uit te voeren.**

Vachtverandering

Bij bepaalde hondenrassen kan sterilisatie een ongewenste vachtverandering veroorzaken. Zeker bij honden met een halflange tot lange dubbele vacht kan sterilisatie leiden tot een pluizige (puppy-achtige) vacht. Enkele rassen waarbij dit wordt gezien zijn de Afghaanse windhond, de Cocker Spaniel en de Newfoundland.

Gedragsverandering

Sterilisatie kan leiden tot een (beperkte) gedragsverandering. Doordat de hormoonspiegel verandert, kan een teefje rustiger worden of juist feller (mogelijk zelfs iets agressief). Honden die agressie vertonen adviseren wij eerst gedragstherapie alvorens te steriliseren.

Veranderingen in de groei

Bij teefjes die voorafgaand aan de eerste loopsheid worden gesteriliseerd kunnen de groeischijven zich wat later sluiten, met als gevolg dat iets meer lengtegroei op kan treden bij deze honden. Ze kunnen daardoor hoger op de poten komen te staan, maar vaak is dit effect nauwelijks waarneembaar.

Overgewicht

Teven die gesteriliseerd zijn hebben vaak een grotere eetlust dan voorheen en hebben een langzamere stofwisseling. Ze worden dus eigenlijk efficiënter qua energieverbruik en hebben daardoor minder energie nodig. Het risico bestaat dus dat uw hond na sterilisatie te dik wordt.

Als we ons dit echter realiseren kunnen we een toename van gewicht na de operatie voorkomen door het dier simpelweg minder te gaan voeren. Soms is de energiebehoefte zelfs tot 30% minder! Voor deze honden is het geen optie om 30% minder voeding te geven. Middels aangepaste voeding waar minder calorieën per brok inzitten, kan de voerbak tenminste nog aantrekkelijk gevuld worden, terwijl uw dier minder kilocalorieën binnen krijgt. Daarnaast is de hoeveelheid eiwit voldoende voor het behoud van spieren en voelt uw dier zich prettig verzadigd door het verhoogde vezelgehalte.

Het is belangrijk dat u uw hond na sterilisatie regelmatig weegt om in de gaten te houden dat er geen overgewicht gaat optreden. U kunt uiteraard altijd bij onze voedingsconsulentes terecht voor de beoordeling van het gewicht van uw hond en voor een uitgebreid voedingsadvies!

Hormoonpreparaten onverstandig

Om loopsheid bij teven uit te stellen of te voorkomen bestaan hormoonpreparaten in pil- of in prikvorm. Het risico op aandoeningen zoals melkkliertumoren, baarmoederontsteking en suikerziekte blijft hierbij echter bestaan of neemt zelfs toe en het gebruik ervan dient dan ook zoveel mogelijk te worden beperkt. De toediening van deze middelen voorafgaand aan de eerste loopsheid heeft zeer schadelijke gevolgen en moet om deze reden worden vermeden!

Ideale leeftijd voor sterilisatie

Over de ideale leeftijd voor sterilisatie bestaat veel discussie, maar grofweg kunnen de volgende categorieën worden aangehouden:

- Rassen met een volwassen gewicht < 20 kilogram zonder verhoogde kans op urine-incontinentie.
 - o Sterilisatie kan het beste worden uitgevoerd voordat de eerste loopsheid optreedt. Een leeftijd van 6 maanden is ideaal. Uw hond is dan voldoende oud om veilig de narcose en operatie te doorstaan, heeft een optimale wondgenezing en het weinige buikvet maakt de operatie minder risicovol.
- Rassen met een volwassen gewicht < 20 kilogram met een verhoogde kans op urine-incontinentie.
 - o Sterilisatie kan het beste worden uitgevoerd 2-3 maanden nadat de eerste loopsheid is opgetreden.
- Rassen met een volwassen gewicht > 20 kilogram.
 - o Sterilisatie kan het beste worden uitgevoerd 2-3 maanden nadat de eerste loopsheid is opgetreden.

Hoe eerder een teefje wordt gesteriliseerd hoe groter de reductie van het risico op melkkliertumoren. Met iedere loopsheid neemt dit beschermende effect van sterilisatie af. Wordt een teefje na de leeftijd van 2,5 jaar gesteriliseerd, dan is het beschermende effect van sterilisatie op kwaadaardige melkkliertumoren helaas verdwenen, het beschermende effect op goedaardige melkkliertumoren houdt echter ook na deze leeftijd aan. Voor de preventie van onder andere baarmoederontsteking en suikerziekte blijft sterilisatie levenslang belangrijk!

Mijn hond is loops geworden – kan de sterilisatie dan wel doorgaan?

Nee, het is zeer onverstandig om een teefje tijdens de loopsheid te steriliseren. Gedurende de loopsheid zijn de eierstokken en de baarmoeder veel forser doorbloed, waardoor het risico op bloedingen tijdens de operatie sterk toeneemt. Daarnaast is de kans groot dat, aansluitend aan sterilisatie uitgevoerd tijdens de loopsheid, gedurende een lange periode schijndracht optreedt. Is uw hond loops geworden, dan zal 2-3 maanden moeten worden gewacht voordat de operatie kan worden uitgevoerd.

Verwijdering van alleen de eierstokken of de gehele baarmoeder?

Bij dieren op jonge leeftijd kan bijna altijd worden volstaan met het verwijderen van alleen de eierstokken. Bij oudere dieren en/of als de baarmoeder er afwijkend uit ziet kan het verstandig zijn om niet alleen de eierstokken, maar ook de baarmoeder te verwijderen. De operatie neemt in dat geval meer tijd in beslag, de buikwond zal groter worden en de ingreep zal iets meer belastend zijn voor uw hond. Uw dierenarts zal u informeren over welke ingreep bij uw hond noodzakelijk is.

Gewone sterilisatie of laparoscopische sterilisatie

De meest bekende manier van sterilisatie maakt gebruik van een snede in de buikwand, waarbij de eierstokken handmatig worden opgezocht en verwijderd. Naast deze techniek bestaat ook de mogelijkheid tot laparoscopische sterilisatie, waarbij de eierstokken via een kijkoperatie worden verwijderd. De voordelen van laparoscopie zijn een kortere narcosetijd en een vlotter herstel. Vraag uw dierenarts gerust om uitleg over de voor- en nadelen van beide technieken. Samen met uw dierenarts kunt u vervolgens een keuze maken voor een van deze twee technieken.